

Forebygging av fotråte i Aust-Agder – offentlige krav i soneforskrift

Etter at ondarta fotråte ble påvist i Aust-Agder har Mattilsynet utvidet en allerede eksisterende soneforskrift for Rogaland til også å gjelde Aust-Agder.

Hensikten med soneforskriften er å redusere risikoen for spredning av fotråte ved salg og bytte av værere mellom besetninger. Fra før av er all overføring av søyer og søyelam mellom besetninger forbudt og det må søkes Mattilsynet. Med denne soneforskriften stilles krav også ved salg av værere og værlam, men det er ikke nødvendig med søknad, bare man fyller vilkårene. Forskriften stiller også krav til værringer som har hatt tilfeller av fotråte i ringen siste 2 år. Flytting til slakt og fellesbeite omfattes ikke av forskriften.

Forskriften deler Aust-Agder i 2 soner, sonen Valle (Valle kommune) og sonen Aust-Agder (alle kommuner utenom Valle). Vilkårene er strengest for Valle fordi det har vært høyets forekomst i denne kommunen, som har fått samme risikovurdering som sonen Midt-Rogaland.

Vilkårene:

- Omsetning av værere og værlam innenfor sone Valle krever følgende:**
 - Dyra må fotbades inn i og ut av ei ukes karantene på tørt underlag, dvs. 2 ganger totalt. Dyra skal fotbades i sinkulfat i 15 min.
 - Det skal ikke ha vært tatt inn sau i leverandørbesetningen de siste 6 månedene.
 - Dyra skal følges av en egenerklæring som bekrefter god helsestatus og at dyra er fotbadet.
- Omsetning av værere og værlam innenfor sone Aust-Agder krever følgende:**
 - Dyra må fotbades 1 gang i forbindelse med overføring. Dyra skal fotbades i sinkulfat i 15 min.
 - Det skal ikke ha vært tatt inn sau i leverandørbesetningen de siste 6 månedene.
 - Dyra skal følges av en egenerklæring som bekrefter god helsestatus og at dyra er fotbadet.
- Salg over sonegrensene:**
 - Overføring av værer og værlam kan skje fra resten av Aust-Agder inn til Valle dersom de fyller samme vilkår som ved internt salg i Valle (pkt. 1).
 - Overføring av værlam ut av Valle til andre deler av Aust-Agder kan skje dersom de fyller vilkår under pkt. 1, pluss at de må følges av veterinærattest. Dette anbefales imidlertid ikke pga den høye forekomsten av fotråte i Valle i 2014. Det er forbudt å overføre voksne værere ut av Valle kommune.
- Wærringer:** For omsetning av værere ut fra alle medlemmer i værringen i Aust-Agder gjelder samme vilkår som for Valle (pkt 1), fordi ringen har hatt utbrudd blant sine medlemmer. De må også fotbade alle værere i 5 minutter ved hver sirkulering av værene fra ett medlem til neste.

Tabellarisk kan pkt 1-3 fremstilles slik

Sone	Innenfor	Ut av
Valle (kommune)	-Egenerklæring -Ikke kjøpt livdyr siste 6 mnd -Karantene m. fotbad før og etter	Værlam til sone Aust-Agder: -Egenerklæring -Ikke kjøpt livdyr siste 6 mnd -Karantene m. fotbad før og etter -Veterinærattest
		Avslvær (over 1 år og tidligere brukt i avl): -Forbud
Aust-Agder (unntatt Valle)	-Egenerklæring -Ikke kjøpt livdyr siste 6 mnd -Fotbade dyr som selges	Værer til sone Valle -Egenerklæring -Ikke kjøpt livdyr siste 6 mnd -Karantene m. fotbad før og etter

Generelt anbefales det å unngå livdyromsetning i den grad mulig, da situasjonen i Aust-Agder fortsatt er noe usikker. Totalt har det vært 15 tilfeller i fylket, 14 i 2013 og ett så langt i år. Grundig kartlegging gjør at situasjonen anses å være under relativt god kontroll, men det sannsynlig at ikke all smitte er oppdaget enda og at enkelte nye tilfeller må forventes.

Egenerklæring kan lastes ned fra www.fotrate.no (under smittebeskyttelse) – der finnes også veterinærattest og en veiledning.

Praktiske tips og oppskrift på fotbad finnes også på www.fotrate.no - under "Sanering" og "Fotbad"

Forskriften heter "Forskrift om forbod mot å overføre levande sau mellom buskpar innanfor Rogaland og mellom buskpar innanfor Aust-Agder" og finnes i sin helhet på www.lovdata.no.

